

6.3.69. Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS) Genelgesi (2021/7)

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

Sayı : E-96867468-773.99
Konu : Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS)

GENELGE 2021 / 7

Ülkemizde ölümle ilgili iş ve işlemler, Mezarlık Yerlerinin İnşası ile Cenaze Nakil ve Defin İşlemleri Hakkında Yönetmelik çerçevesinde ilgili kurumlarca yürütülmektedir. Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS) <https://obs.saglik.gov.tr> adresinde hizmete sunulmuş olup ülke genelinde kullanılmaktadır.

İlgili Yönetmelikte belirtilen tüm taraflar (belediyeler, sağlık kurum ve kuruluşları vb.) e-imza, mobil imza veya e-devlet şifresi ile kendilerine tanımlanan yetki çerçevesinde ÖBS'yi kullanabilmektedir. Sistemin devamlılığı için ilgili kurumların merkez ve taşra teşkilatlarının işbirliği, bilgi paylaşımı ve desteği önem arz etmektedir. İllerde ÖBS 'nin işleyişinden il sağlık müdürü bizzat sorumludur. Ölüm belgeleme ve bildirim sürecine dair iş ve işlemler aşağıdaki şekilde yürütülür:

- 1) Ölüm, sağlık kurumlarında gerçekleşmiş ise ölümle ilgili bilgiler bu kurumdaki görevli hekim tarafından ÖBS'ye kaydedilir. Ölen kişi için düzenlenen ve elektronik olarak imzalanan ölüm belgesinin ihtiyaç duyulan sayıda nüshası sistemden alınır ve defin işlemleri için ölenin yakınlarına verilir.
- 2) Ölüm, sağlık kurumları dışında (ev, otel, yurt gibi toplu yaşam alanları, bakımevleri, işyeri vb.) gerçekleşmiş ise ölüm belgesi düzenleme ile ilgili işlemler, belediye hekimlerinin asli görevi olduğundan belediye hekimleri tarafından (belediyenin sözleşme ile hizmet aldığı hekimler belediye hekimi olarak değerlendirilir) birinci maddede belirtildiği şekilde yerine getirilir. Bu görev belediye tarafından karşılanamıyor ise;
 - a) Mesai saatleri içerisinde ölüm belgesi düzenleme ile ilgili işlemler, öncelikle ilçe sağlık müdürlüğü/toplum sağlığı merkezi hekimi, yoksa aile hekimi tarafından birinci maddede belirtildiği şekilde yapılır.
 - b) Mesai saatleri dışında ölüm belgesi düzenleme ile ilgili işlemler ise il sağlık müdürlüklerince ilin tamamı bu hizmeti alacak şekilde yakın ilçeler birleştirilerek adli/defin nöbet planı yapılmak suretiyle yerine getirilir. İhtiyaç olan yerlerde nöbet planı her ilçe için ayrı olarak yapılabilir. Nöbet planlaması mümkün olduğunca adli hizmet nöbeti ile birleştirilerek yapılır. Adli Tıp Kurumunun doğrudan hizmet verdiği yerlerde hekimlere ayrıca adli nöbet (yerinde ölü muayenesi) görevi verilmez. Belediyelerce 24 saat esasına göre hizmet verilen yerlerde ayrıca nöbet planı yapılmaz.
 - c) Ölüm belgeleme işlemleri, belediye başkanı ve başkan yardımcısı hariç tüm belediye hekimleri, entegre ilçe devlet hastanesi (E2, E3)/ilçe sağlık müdürlüğü/toplum sağlığı merkezi hekimleri ve aile hekimlerinin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Tanımlama Kodu: 11000000000000000000

dahil edildiği aylık nöbet listesi ile il sağlık müdürlüğü tarafından yürütülür. Nüfusu 30.000'in üzerinde olan ilçelerde ilçe sağlık müdürleri nöbete dâhil edilmez.

ç) Mesai dışında tutulan nöbetler için izin verilmesi veya ücret ödenmesi hususunda kurumların kendi mevzuatına göre hareket edilir. Bu çerçevede entegre ilçe devlet hastanesi (E2, E3)/ilçe sağlık müdürlüğü/toplum sağlığı merkezi hekimlerine, aile hekimlerine (entegre sağlık merkezinde görevli aile hekimleri hariç) ve şoförlere 657 sayılı Kanunun Ek 33 üncü maddesine göre icap nöbet ücreti ödenir.

d) İl sağlık müdürlükleri ve belediyeler, nöbet tutan personeli için nöbet süresince taşınabilir internet bağlantılı bilgisayar ve gerekli belgelerin çıktısını alabilecek bir yazıcı ile şoförlü araç bulundurur.

3) Ölüm belgesi, ölüm bildirim tarihinden itibaren 3 (üç) günü geçmemek üzere kontrolör hekim tarafından onaylanarak imzalanır ve tüm işlemler en geç 10 (on) gün içerisinde tamamlanır. Kontrolör hekimler tarafından ölümlerin belirtilen süre içerisinde incelenmesi ve elektronik olarak onaylanması süreci il sağlık müdürlükleri tarafından titizlikle takip edilir. İncelenen ölüm belgesi, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün ilgili birimlerine otomatik olarak iletilir ve elektronik tescil sürecinin Bakanlığımız tarafından yapılan kısmı tamamlanır.

4) ÖBS'ye sehven veya hatalı kimlik bilgileriyle giriş yapılan ancak henüz tescile gönderilmeyen belgeler için silme talebi belgeyi dolduran hekim tarafından yapılır ve silme işlemlerine dair sorumluluk belgeyi dolduran hekime aittir.

5) Belgeyi dolduran hekim, tescil için iletilmiş olan ölüm belgesindeki nüfus işlemlerini etkileyen yanlış bilgileri düzeltmekle de yükümlüdür. Düzeltme işlemi için resmi yazıyla hekimin kurumu tarafından il/ilçedeki nüfus müdürlüklerine hatalı kayıt bildirimi yapılır. Doğru bilgileri içeren ölüm belgesi sisteme kaydedilir. İptali talep edilen ölüm belgesi sistem üzerinden il sağlık müdürlüklerine iletilir.

6) T.C. Kimlik numarası (99 ile başlayanlar dahil) olanlar hariç, ölüm belgelerinin fiziki çıktısı ve varsa ölen kişiye ait nüfus cüzdanı ile birlikte il/ilçedeki nüfus müdürlüklerine en geç 10 gün içerisinde resmi yazı ile bildirilir.

7) ÖBS'de, nüfus kayıtlarını etkilemeyen değişiklik yapma ihtiyacı doğduğunda, hekim tarafından elektronik ortamda ÖBS üzerinden ölüm belgesinin iadesi talep edilir. Hekim tarafından belge yeniden düzenlenir. Bu durumda, hukuki süreçlerde kullanılabilecek şekilde değişikliğe kanıt oluşturabilecek her türlü kaydın (tutanak, rapor ve laboratuvar tetkikleri vb.) bulundurulması sorumluluğu hastane idaresine ve hekime aittir.

8) Bir (1) yaş altı ölümlerin bildirimleri ve sisteme kayıtlarında 2018/7 sayılı "Bebek Ölümleri İzleme Sistemi Genelgesi" hükümleri doğrultusunda hareket edilir ve ÖBS'ye kayıt işlemleri diğer yaş gruplarında yapıldığı şekilde uygulanır. Bebek ölümlerinde bebek T.C. kimlik numarası mevcut ise elektronik olarak tescil işlemi yapılır. T.C. kimlik numarası olmayan bebek ölümlerinde ölüm belgesi fiziki olarak il/ilçe nüfus müdürlüğüne tescil yapılmak üzere resmi yazı ile bildirilir. Ölü doğumlarda tescil işlemi yapılmaz.

9) Hekim tarafından ölümün adli olay olarak tespiti durumunda, ÖBS'ye bu şekilde kaydedilir ve adli

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

olay bildirimi yapılır. Adli tıp görevini ifa etmekle yükümlü hekim tarafından ilgili ölüm belgesinin değiştirilerek güncellenmesi mümkündür.

10) Adli olaylarda ölen kişinin yakınlarına herhangi bir belge verilmez, ölüm belgesi adli mercilerden ıslak imzalı olarak alınır.

11) İl sağlık müdürlüğünce ölüm belgesinin teknik kontrolü ve onaylanmasında;

a) Güncel ICD kodlamaları ve ölüm nedeni belgelenmesine dair eğitim almış yeterli sayıda hekim görevlendirilerek ölüm belgelerinin kontrolü sağlanır. Kontrolör hekim asil ve yedek olmak üzere belirlenir.

b) ÖBS'ye kaydedilen her ölüm belgesi, teknik doğruluğu açısından il sağlık müdürlüğü tarafından bu işle görevlendirilen hekim tarafından kontrol edilir. Gerekğinde ölüm belgesi, bilgilerin düzeltilmesi için kaydı yapan hekime iade edilir.

c) Ölüm belgesinin iade aşamasında iki durum söz konusudur; "Ölüm belgesinin iadesi ile birlikte tescile göndermek ister misiniz?" ibaresi "Evet" seçilmesi durumunda belgeyi düzenleyen hekim sadece güncellemeye açık alanlar üzerinde değişiklik yapabilecek, "Hayır" seçilmesi durumunda tescil işlemi yapılmayacak ve belgeyi düzenleyen hekim tüm bilgiler üzerinde değişiklik yapabilecektir.

ç) Tescile gönderilmiş iade edilen ölüm belgelerinde; ölümün meydana geldiği adres, ölümü belgeleyen kurum, kişi demografi bilgileri, daimi ikametgâh bilgileri, geri alınan nüfus cüzdanı bilgileri, ölüm tarihi, saati, dakikası ve dolduran yetkilinin bilgileri dışındaki kısımlar güncellemeye açık olacaktır.

d) İade edilen belge, belgeyi dolduran hekim tarafından en geç bir iş günü içerisinde düzeltilerek güncellenir.

e) Hekimin herhangi bir nedenle görevden ayrılması, ölümü veya emekli olması durumunda iadede bekleyen belgeler, kontrol hekim tarafından mevcut haliyle onaylanarak işlemleri tamamlanır.

f) Hekim tarafından son hali verilen ve kontrolör hekim tarafından da kontrol edilmiş belgeler TÜİK 'e, daha önce tescil için gönderilmemiş ise Merkezi Nüfus İdaresi Sistemine (MERNİS) web servis aracılığıyla bildirilir.

12) Genel hükümler;

a) ÖBS'ye dair mevzuat, adli nöbetler, anne ölümleri, bebek ölümleri ve ölüm nedenlerine yönelik iş ve işlemler Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından; yazılım, kullanıcı işlemleri vb. bilgi sistemleriyle ilgili iş ve işlemler Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür.

b) Uygulamaya ilişkin her türlü kişisel bilgilerin gizliliği esastır. Bu kapsamda sisteme giriş yapacak olan kişiler, kaydı bulunan kişi bilgilerinin amaç dışı kullanımını engelleyecek tedbirleri almakla, kişisel haklara ve mahremiyete riayet etmekle yükümlüdür.

c) Ölen kişiye ait ölüm belgesi, Kişisel Sağlık Verileri Hakkında Yönetmeliğin 11 inci maddesi kapsamında mirasçıları dışında hiçbir kişi, kurum ve kuruluşa verilemez.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ç) Ölümle ilgili belgenin düzenlemesine dair işlemler gecikmeye sebebiyet verilmeksizin ÖBS' de yapılır.

d) Ölüm belgeleri hekim tarafından doldurulur. Ancak doğal afet vb. mücbir hollere bağılı olarak nöbetçi hekimin müteveffaya ulaşamaması halinde mahalli mülki idari amirden izin almak kaydıyla hekim dışı ölüm belgesi düzenleme yetkilisi tarafından ölüm nedeni yazılmaksızın ölüm belgesi düzenlenir. Bu halde verilen belge, il sağıık müdürlüğüne ulaştığında kontrolör hekim tarafından ÖBS'ye kaydedilir.

e) İl sağıık müdürlükleri tarafından her ilde vatandaşların sağıık kurumu dışındaki ölüm olaylarını bildirecekleri bir telefon numarası belirlenir, 7 gün 24 saat esasıyla ulaşılabilir olan bu telefon numarası vatandaşlara ve bütün yöneticilere (muhtarlar dâhil) duyurulur.

f) ÖBS, cenazenin nakline ilişkin belgelerin (yol izni belgesi, geçiş izni belgesi) düzenlenmesine de uygun olup ihtiyaç hâsıl olması durumunda söz konusu belgelerin birer örnekleri alınır ve ilgililere verilir.

g) Kayıt sürecine ilişkin diğier hususlar ÖBS 'de yer alan yardım dokümanında ayrıntılı olarak açıklanmış olup işlemler söz konusu dokümana göre yürütüldür. Gerekli görülen duyurular, güncelleme işlemleri ve yeni talepler ÖBS üzerinden bildirilir.

h) Konuya ilişkin destek hizmetleri, ÖBS web sayfasında ilan edilen telefon numaraları ile yazılım destek sistemi olan <https://yazilimdestek.saglik.gov.tr/> ve hsgm.obs@saglik.gov.tr e-posta adresleri üzerinden sunulmaktadır.

13) Mülga Türkiye Halk Sağıığı Kurumu tarafından yayımlanan 26/12/2012 tarihli ve 2012/5 sayılı Genelge ile 20/09/2016 tarihli ve E.990 sayılı "Ölüm Belgesi Düzenleme ve Adli Nöbet İşlemleri" konulu genel yazı yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgilerini ve bu Genelge'nin tüm sağıık kurum ve kuruluşlarına tebliğı ile il düzeyinde uygulamaların Genelge 'ye uygun olarak yürütülmesini rica ederim.

Doç. Dr. Tolga TOLUNAY
Bakan a.
Bakan Yardımcısı

DAĞITIM:

Gereğı

A Planı

Bilgi

Türkiye İstatistik Kurumuna
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne